

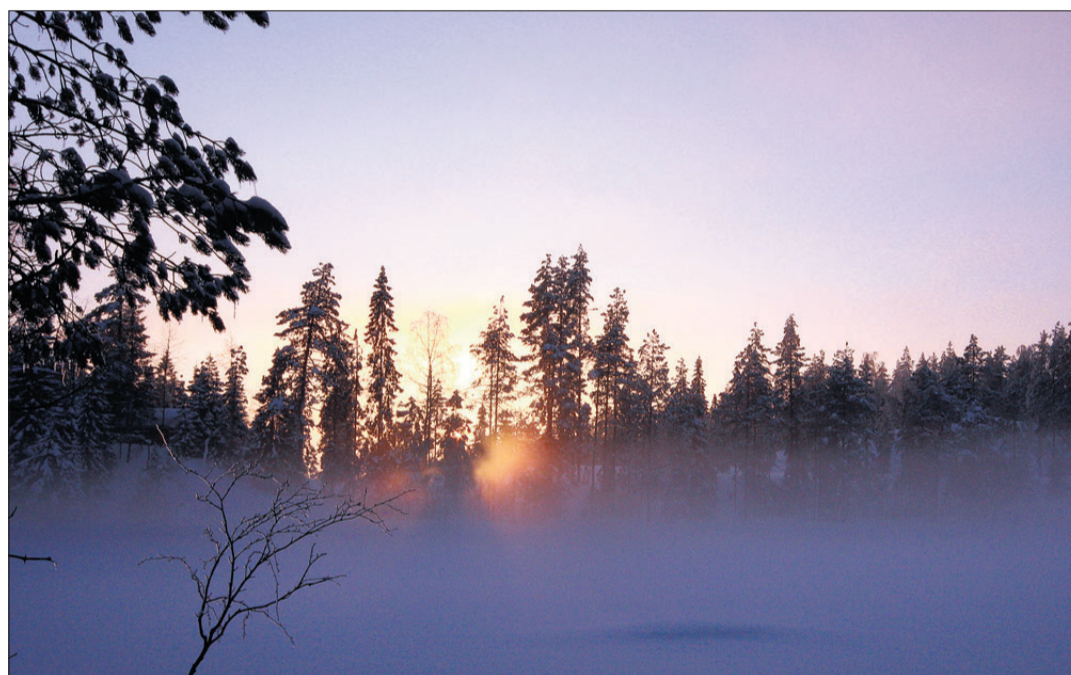
Månedens tur

- Varingen vil hver måned trykke turforslag i samarbeid med Turkameratene.
- Turkameratene er et samarbeid mellom organisasjoner og enkeltpersoner som har som formål å presentere turer slik at innbyggerne kan bli bedre kjent med natur og kultur i nærområdet, og i tillegg komme i bedre form.
- Turkameratene har etablert en egen hjemmeside, nittedalsturene.no, hvor 15 turmål er plukket ut. Her kan du registrere hvilke turmål du har besøkt.
- På hjemmesiden kan du laste ned beskrivelse av turmålene med historikk og kartutsnitt. Turmålene henger ute hele året, og til våren kommer det 10 nye turmål.
- Turkameratene har også som formål å samle navn på steder, terrengformasjoner, bekker o.l. Så du må gjerne tipse oss hvis du har kunnskap å dele med oss andre.
- I dag foreslår Lasse Kopperud skituren Romeriksåsene på langs. En tur på rundt 50 kilometer, og med gode muligheter til å parkere en bil ved Spenningsby hvis du ikke vil gå helt til Nittedal kirke.
- Det finnes overnattingsmuligheter på DNT-hyttene Råbjørn, Bekkestua og Spikertjern.
- De som ønsker kart med alle skiløyper, kan kjøpe turkart Hadelandsåsen og turkart Romeriksåsene.

God tur!

Romeriksåsene på langs

SOLNEDGANGEN. Forhåpentligvis kan du rekke solnedgangen ved Dretnetjern. (Foto: Martin Veastad)

Snøforholdene og det utstrakte løypenettet gjør Romeriksåsene til et skiparadis for liten og stor.

Av Lasse Kopperud

Utfartsstedene finner du overalt. I større grad enn ellers i Marka, er det mulig å kjøre bil på bomveier til parkeringsplasser langt inne på skogen. Nettsidene til Turistforeningen og Skiforeningen gir deg oversikt over koier, helgøpne stuer og løypene.

De fleste tar til takke med smakebiter av Romeriksåsene, og er fornøyd med korte dagsturer i nypreparerte skispor. Vi derimot har planer om å gå åsene på langs, femti kilometer i en jafs, en straffeekspedisjon etter julas utskielser som vil forvandle kroppene våre til ranke kjepper.

Det er et dristig forsøk. Med heldig utfall sparer det oss for svimlende summer til helsestudio, salat og mager kost.

Fire kryppinn på åsen

På Grua gjesper dagen smaløyd i øst. Himmelen er lav og snøtung. Som et stort, sovende ansikt luter den seg inn i skogen. Vi stamper mot Snellingen. Det er grinekaldd. Ut av nesa på kameraten min vokser gråhvite rimbusker. Et nedsnødd skilt bikker villfarende på rett lei. Steinkastet før Bruvoll glir vi inn på tofelts trikklespor. Det skurer seg stille fram i vinterkatedralens kniplingstas og gir skiene fart.

I koia på Snellingen kan slitne markatravere finne nattlosji. Sammen med Råbjørnhytta, Bekkestua og Spikertjernkoia, utgjør den et nett på fire kryppinn som Turistforeningen med gavmild hånd har strødd utover Romeriksåsene. Koia sitter beskjedent på huk i skogkanten ved den fraflytta finnegården Øvre Snellingen, helt nord på åsene. Den er opprinnelig et gammelt seterhus fra 1800-tallet. Trolig har det vært beitedyr på de vidstrakte vollene allerede to hundre år tidligere.

Skotjernfjellet er høyest

Vi haster forbi og glir videre på arkeologisk grunn over Snellingsrøysene, gravmælene fra forhistorien, øst for hytta. Terrenget er typisk for Romeriksåsene, med lange myrdrag og mye krokfuru. Fritt og idyllisk strekker åsene seg som utløpere av Nordmarka mot øst.

Her hviler sinnbildet på mangfoldet i den norske skogsnaturen; furumoer og bjørkelier, steinfluer og koller, om sommeren stille tjern og iltre bekkelast, ro og sindighet forenet med lavmælt villskap. Stø og trygge står tilårskomne graner og trauste malmfuruer. Rikker seg ikke en tomme om hele verden forgår.

HER ER DET RO. I den vesle koia på

Mot nord og vest er terrenget høyt, småkupert, og glir over i Hurdalsskogene og Hadelandsåsene. I sør flater åsene ut mot Romerikssletta. Høyeste punkt er Skotjernfjellet med 651 meter. Store myrdrag, vann og elver, skiller naturen fra hva man ellers er vant med i Oslomarka.

Eim av fordums gruvetid

Alt ved høgstedags leite er vi framme ved Råsjøstua i hjertet av Romeriksåsene. Vertskapet skjenker gloheit toddy oppi digre traug og serverer rømmevaffer. I det staselige jaktstallet tvers av sjøen malte vidgjetne mestre de vakreste stemninger i senromantikken. Drakk toddy de også.

På samme tid virket mer enn tusen mennesker i de dype skogene som kranse Råsjøens bredder. Fra tidlig morgen til sen kveld lød lyden fra øks og sag, buskap på beite, og buedeier som lokket. Gruvedriften etter jern og sink var omfattende. Hundre mann arbeidet på skift døgnet rundt.

Nå er et glemselens slør trukket over det hele. Gangene og stollene er fylt igjen, men i små sjakter og ved utallige slagghauger kjenner du ennå eimen av ei fordums gruvetid. Før den

Kontaktpersoner i Turkameratene

- Per Kristen Gisleberg - per.kristen.gisleberg@bjertnes.vgs.no
- Tom Christophersen - tom.christophersen@bjertnes.vgs.no
- Martin Veastad - martin.veastad@no.thalesgroup.com
- Rune Winum - rune.winum@nittedal.kommune.no

Bekkestua finner du roen og freden som bare et tømmersæl langt inne på åsene gir. (Foto: Kari Tveøy)

tid lå røyken fra fyrsetting og miler skoddetjukk i generasjoner. Det hviler et sant historisk sus over Romeriksåsene.

Ingen fastboende

Himmelen henger tung og dregtig når vi bryter opp og drar videre. Vi følger skisporet langs Bjertnessjøen, over Vardåsen mot Bekkestua. De morgenfriske frasparkene har for lengst visnet til daffe subb. Frosne stavtak knirker fram en tørr melodi i møll.

Dette blir en utfordring for slitne bein, selv om avstanden er kort i skauleis målestokk. Romeriksåsene dekker nemlig hele tre hundre kvadratkilometer. Det er glissent med folk, her fins ikke fastboende. Den siste fraflyttingen skjedde i 1960-årene. Rundt sytti seteravanger er blitt forlatt de siste hundreårene.

Eiendomsforholdene er spesielle. Opprinnelig var åsene allmenning. En rekke garder i Gjerdrum og Nannestad gjorde med tiden hevd på «vangene sine» i Åsmarka. Da kongen solgte unna, ble åsene privatisert inni allmenningen. Selv om utmarksbrukene nå er nedlagt, fins fremdeles rester etter mange av de idylliske seteravangene. Et fåtall har enklere

servering for turfolket i helgene, eller blir benyttet som losji.

Alt dette rekker du å gruble over opp mot Vardåsen, hvor drømmen om å være født med ski på beina fort kan bli et mare-ritt. Spesielt hvis du har startet dagen fra Hadeland. Uansett korter det i hvert fall tiden før skituppene butter i døra på Bekkestua.

Gir oss ved Spikertjern

I den vesle koia på Bekkestua finner du roen og freden som bare et tømmersæl langt inne på åsene gir. Snart knitrer harde bjørkeskier i vedovnen. Ildskygger danser over rimete tømmervegger. Isrosene i de smårutete vinduene holder hardnakket stand. På en falmet voksdruk ryker kaffe fra blå krus.

Hytteboka forteller at ingen har brøytet løype ned til Nittedal kirke. Ja vel, så vet vi det. Sa noen Romeriksåsene på langs, til gudshuset helt sør i bygda? I meterdjup snø? Vi skifter til tørt, tumler ut i vømmølsvintren, og fortsetter mot Sydpolen. Den som gir seg er en dritt!

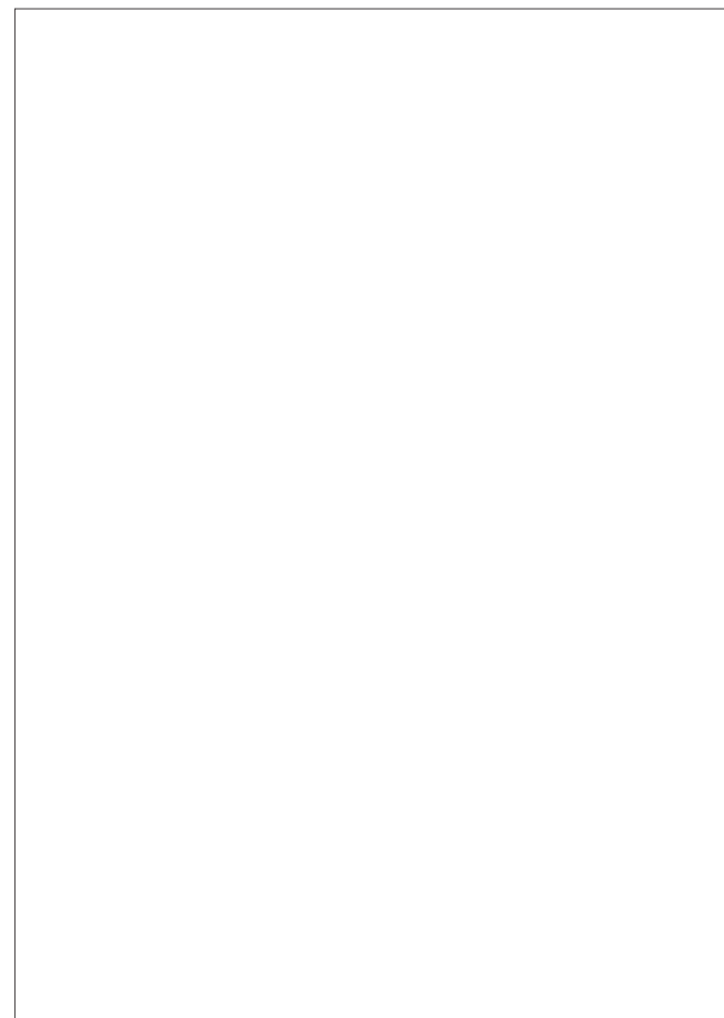
Skumringen lister på. Bak Årstadvangen lurer tvil og tunge tanker. Kvelden tar pause og glaner forundret mellom mastehøye graner. Nymanen si-

DYRESPOR. Det er mye dyrespør å se på Romeriksåsene. Her er det haren som har hoppet. Hvor, vet vi ikke ... (Foto: Martin Veastad)

ger bakom smale skytunger. Ved Spikertjernkoia drar vi slukøret av leden, tusler lutrygget ned til Spenningsby. The End.

God tur!

RUNDT 50 KILOMETER. Å gå Romeriksåsene på langs, ned til Nittedal kirke, er en tur på rundt 50 kilometer. Men det er mulig å korte den ned, hvis man ønsker. (Kart: Nittedal o-lag)